

Volgens Johan Bonny is het gesprek tussen orthodoxen en katholieken 'de moeder van de oecumenische dialoog'. © KNA-Bild

Bidden naar eenheid

Erik De Smet

Voor de honderdste keer vindt van 18 tot 25 januari de Gebedsweek voor de Eenheid van de Christenen plaats. Het initiatief dateert uit een tijd toen samenwerking tussen de verschillende Kerken volstrekt niet vanzelfsprekend was. Johan Bonny, staflid van de Pauselijke Raad voor de Eenheid van de Christenen, vertelt ons over de stand van zaken wat betreft de dialoog tussen de Kerken.

BONNY, priester van het bisdom Brugge, werkt in Rome als staflid van de pauselijke raad die helpt streven naar meer eenheid onder de christenen, en dat naast zijn taak als rector van het Belgisch College aldaar. Voor hem blijft de Gebedsweek voor de Eenheid wezenlijk in de oecumenische beweging. „Het is een uniek instrument dat door alle Kerken wereldwijd is aanvaard”, klinkt het. „Het initiatief roept nergens weerstand op en is in sommige landen zelfs het enige jaarlijks weerkerende oecumenische initiatief.”

De oecumene lijkt vandaag, anders dan in de jaren 1960, te haperen. Komt bidden dan niet wat minimaal over? Daar is Johan Bonny het niet mee eens. „Oecumene heeft een ziel en is bijgevolg geworteld in het gebed. Anderzijds zijn de vandaag voorliggende vragen onnoemelijk complexer dan veertig jaar terug. Toen was het Westen nog niet zo gesecculariseerd als nu. Ook vele morele vragen stellen zich intussen scherper.”

En hij vervolgt: „Een van de grote verdiensten van de dialoog is de wederzijdse erkenning van elkaars doopsel. Ook wij, katholieken, erkennen het doopsel van iemand die gedoopt is in een andere Kerk of kerkgemeenschap, indien dit gebeurde met water en onder aanroeping van de Drie-eenheid. We erkennen dat hij of zij

tot de ene Kerk van Christus behoort en daarom herhalen we het doopsel niet, wanneer die persoon wil overkomen naar de katholieke Kerk. Het betekent ook dat een protestantse of een orthodoxe christen kan huwen met een katholieke partner zonder de eigen kerkgemeenschap te moeten verlaten.”

Toch wordt in bepaalde gemeenschappen nog herdoopt. „Dit is eigenlijk een marginaal probleem geworden”, aldus Johan Bonny. „Enkele plaatselijke Kerken denken inderdaad nog over andere christenen en over de geldigheid van hun doopsel zoals wij vóór het Tweede Vaticaans Concilie. Ze zullen een katholieke christen herdopen wanneer deze tot hun gemeenschap overgaat of met iemand uit hun gemeenschap wil trouwen. Wij zijn het niet eens met deze herdoop en proberen dit in onze dialoog ter sprake te brengen.”

Een ander oecumenisch probleem vandaag vormen de zogenaamde evangelicale bewegingen. Zij blijven meestal weg van de oecumenische initiatieven. „Bisschoppen op bezoek bij de Raad voor de Eenheid in Rome brengen steevast deze bewegingen ter sprake. Wij hebben uiteraard respect voor bekeringen als resultaat van een persoonlijke geloofweg, maar mensen loswaken uit hun kerkgemeenschap met gebruik van oneigenlijke middelen, door bijvoorbeeld werk of so-

cial promotie te beloven, dat kan niet”, stelt Bonny. „Anderen zullen dan weer beweren dat deze bewegingen inspelen op vragen of noden die de klassieke Kerken onbeantwoord laten.”

De meest opvallende gebeurtenis van het voorbije jaar op oecumenisch vlak was ongetwijfeld de theologische dialoog tussen de katholieke Kerk en de orthodoxe Kerken in het Italiaanse Ravenna. Johan Bonny: „Sinds de val van het communisme in Oost-Europa hebben de orthodoxe Kerken ongelofelijk veel verwezenlijkt, in snel tempo. Na jaren verdrukking en vervolging hadden zij hun vrijheid terug. Tegelijk hadden deze ontwikkelingen een negatieve weerslag op de oecumenische dialoog. Spanningen tussen orthodoxe en oosters-katholieke christenen (die verbonden zijn met Rome, *n.d.r.*) verlamden meer dan tien jaar de oecumenische dialoog.”

Op het programma in Ravenna stond een tekst over collegialiteit en primaatschap in de Kerk. Een historisch document? „Het theologische document dat in Ravenna werd goedgekeurd is zeer belangrijk. Het legt de basis en schetst een kader voor het verdere gesprek tussen katholieken en orthodoxen over de structuren van eenheid in de Kerk en over de rol van de paus daarin”, verzekert Johan Bonny. „Orthodoxe Kerken staan sterk op de onafhankelijkheid van elk patriarchaat. Tegelijk

ben zij nooit betwist. Wel hebben ze vragen bij de manier waarop de katholieke Kerk vorm heeft gegeven aan het primaatschap van de bisschop van Rome. Ze sluiten dat niet uit, maar staan erop dat dit primaatschap wordt uitgeoefend in collegiaal verband, in de vorm van de paus als eerste onder de patriarchen. Deze vragen zijn voor de volgende fase in de dialoog.”

Gescheurd huis

Voor Johan Bonny is de dialoog met de orthodoxen de belangrijkste van allemaal. „Als het lukt met de orthodoxen, dan hebben ook andere dialogen een toekomst. Waarom? Omdat de breuk van 1054 tussen orthodoxen en katholieken de eerste grote kerkscheuring was. Eerst moet deze breuk worden hersteld, dan pas kunnen de scheuringen uit latere tijden, uit de tijd van de reformatie, terdege worden aangepakt. De orthodoxe Kerken zijn voor ons steeds volwaardige zusterkerken gebleven. Het huis is gescheurd, maar de fundamenten zijn gebleven. Op deze fundamenten moeten we het ene huis kunnen herbouwen.”

Met de Kerken uit de reformatie ligt het gesprek enigszins anders. Daar zijn ook de fundamenten geraakt. „En toch is er hoop voor de dialoog tussen katholieken en christenen uit de reformatie. De kracht en de betekenis van een dialoog zijn niet evenredig met het aantal vragen dat nog moet besproken worden. Soms verloopt het gesprek met een partner die verder van ons af staat hartelijker dan met een partner die erg aan ons verwant is. Enkele theologische documenten uit de dialoog tussen katholieken en christenen uit de reformatie behoren tot de beste die de oecumenische beweging heeft voortgebracht.”

Advertentie

Verhuizen... dat nooit!

Alle verdiepingen weer bereikbaar

Vraag vrijblijvend informatie

0800 94 365 - GRATIS

Overal in België - 24u/24u!

Esthetisch en discreet!

Eigen fabricaat!

NIEUW

ook voor

smalle trappen

www.monolift.be

Trapliften - Huisliften

Ja, stuur mij uw GRATIS documentatie KL

NAAM

ADRES

TEL.

ThyssenKrupp Monolift nv - Kaleweg 20 - 9030 Gent - Fax 09 216 65 75 - info@monolift.be
Regionale centra: 02 217 37 84 - 03 239 21 43 - 011 25 25 43 - 09 216 65 65 - 050 34 54 50